

Málus sargéntii Rehder

Onder het vliegbereik van mijn bijenstand staat een aantal struiken in het plantsoen, die in het voorjaar overdekt zijn met witte bloesems. Het zijn struiken van de *Málus sargéntii*, waarvan de bloemen een grote aantrekkingskracht op bijen uitoefenen, er is altijd een druk bijenbezoek.

Uit Oost-Azië

Het geslacht appel (*Málus* Miller) van de rozenfamilie (*Rosáceae*) heeft men ondergebracht in secties, die op hun beurt weer in series zijn verdeeld. *Málus sargéntii* behoort tot de serie *Sorbomálus*, waarvan de soorten, waaronder een aantal mooie sierplanten, uit Oost-Azië komen.

Málus sargéntii is afkomstig uit Japan en Korea. Ruim een eeuw geleden, in 1892, werd de plant in de Verenigde Staten ingevoerd.

Sargéntii is genoemd naar C.S. Sargent, die leefde van 1811-1927. Hij was stichter en directeur van het Arnold Arboretum te Boston en schreef onder andere de Forest Flora of Japan (1892).

Twee bladvormen

Málus sargéntii is een breed uitgegroeide struik van 2-4 m hoogte. Veredeld komt hij ook als boom voor. Opvallend aan het bladerdek is dat er twee bladvormen te zien zijn. Aan de kortloten, dat zijn de korte zijtakjes waaraan ook de bloemen verschijnen, staan langwerpige bladeren, ze kunnen ongeveer 8 cm lang worden. Aan de langloten, de twijgen die voor de groei van de struik zorgen, zijn ze 3-lobbig. Van beide vormen zijn de randen scherp gezaagd. Aan de onderzijde zijn de bladeren licht behaard. Ook op de bladstelen treffen we beharing aan. Aan het einde van de kortloten staan vaak doornen.

Overweldigende bloei

In mei ziet de struik wit van de overweldigende bloei. De bloemen, met een doorsnede van ongeveer 2 cm, staan in bundels aan de kortloten. Ze hebben een lange onbehaarde stengel en zijn meestal 5-talig. De spitse kelkbladen staan langs de rand van de bloembodem. De kroonbladen hebben een iets uitgerekte ronde vorm; ze zijn lichtroze tijdens het knopstadium en helder wit tijdens de bloei.

De bloemen zijn, evenals alle andere appelsoorten, proterogynisch, dat wil zeggen dat de stempels eerst

rijp zijn en dat daarna het stuifmeel wordt vrijgegeven. Het is een middel bij planten om zelfbestuiving zoveel mogelijk tegen te gaan.

De stampers zijn aan de basis met elkaar verbonden; even boven de plaats waar ze bij elkaar komen hebben ze een zachte beharing. De meeldraden staan in twee rijen langs de rand van de bloembodem; hun aantal varieert van 15-20 stuks. De stuifmeelkorrels zijn ongeveer gelijk aan die van andere appelsoorten: drie groefvormige kiemopeningen, in polair aanzicht een driehoekige vorm en een fijn gestructureerd korreloppervlak. De kiemopeningen eindigen bij de polen in een smal gedeelte.

De nectariën liggen op de binnenwand van de bekervormige bloembodem. Als we afgaan op het drukke bijenbezoek moeten we constateren dat er rijklijk nectar wordt geproduceerd.

Ook zaad zonder bevruchting

Zonder twijfel zullen bijen een aanmerkelijke bijdrage leveren aan de bestuiving en bevruchting van de planten. Maar bij deze appelsoort treedt facultatief apomictie op. Hierbij vormt zich kiemkrachtig zaad zonder dat er bestuiving en bevruchting plaatsvindt. Nakomelingen uit dit zaad zijn gelijk aan de moederplant. Deze vorm van zaadvorming is bij nog een aantal wilde appelsoorten uit Oost-Azië gevonden. Apomictie kan ook spontaan optreden bij sommige cultivars.

Rode vruchten

In het najaar heeft de struik opnieuw een sierwaarde in de vorm van verkleurende bladeren en kleine rode appeltjes, die op lange stelen staan. Rond de pitten, die lichtbruin van kleur zijn en in de lengterichting gegroefd, vormt zich een dikke laag steencellen in het vruchtvlees.

Bij koel weer blijven de vruchten lang aan de struik zitten, soms tot in december.

Literatuur

Kutzelnigg, H. en R. Silbereisen (1995): *Málus* in: Gustav Hegi Illustrierte Flora von Mitteleuropa, Band IV, Teil 2B. Blackwell Wissenschafts - Verlag, Berlin/Wien.

Malus sargentii Rehder (syn. *Malus sieböldii* (Regel) Rehder var. *sargentii* (Rehder) Asami)

A bloeiwijze; B blad aan kortlot; C blad aan langlot; D onderzijde bloem; E meeldraden;

F stuifmeelkorrel: 1 polair, 2 equatoriaal; G stamper; H vruchten; I pit.